

Undersökning om ålänningars alkohol- och narkotikabruk samt spelvanor år 2011

statistik

analyser

forskning

utredningar

www.asub.ax

Undersökningens syfte, metod och urval

Syfte

Kartlägga ålänningarnas tobaks-, alkoholvanor och bruk av narkotika samt jämföra hur dryckesvanorna och -mönstren har förändrats under de senaste fem respektive tio åren. Nytt för denna undersökning är att ålänningarnas spelvanor undersöks. Resultaten jämförs med dem i 2001- och 2005-års motsvarande undersökningar samt med dem i relevanta svenska och finska undersökningar.

Metod

Enkätundersökning

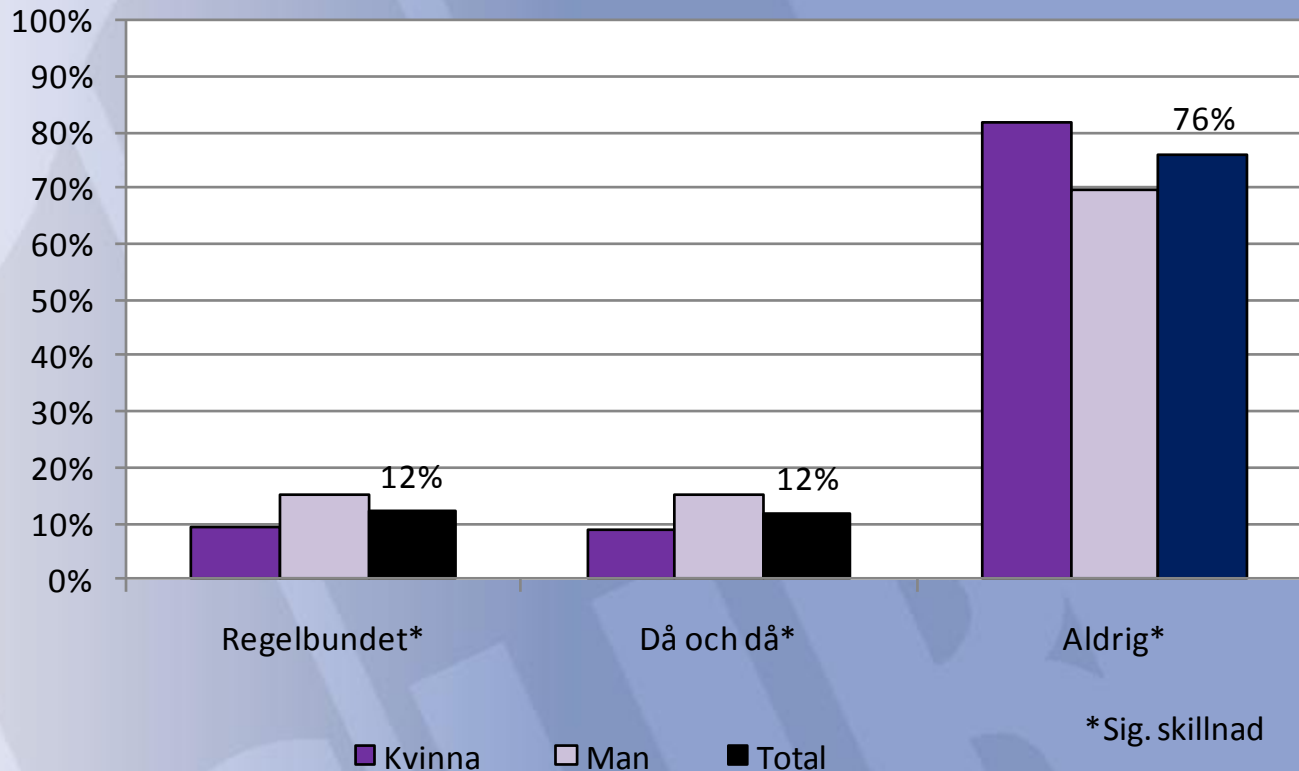
Urval

1.034 personer i åldern 18-69.

Svar

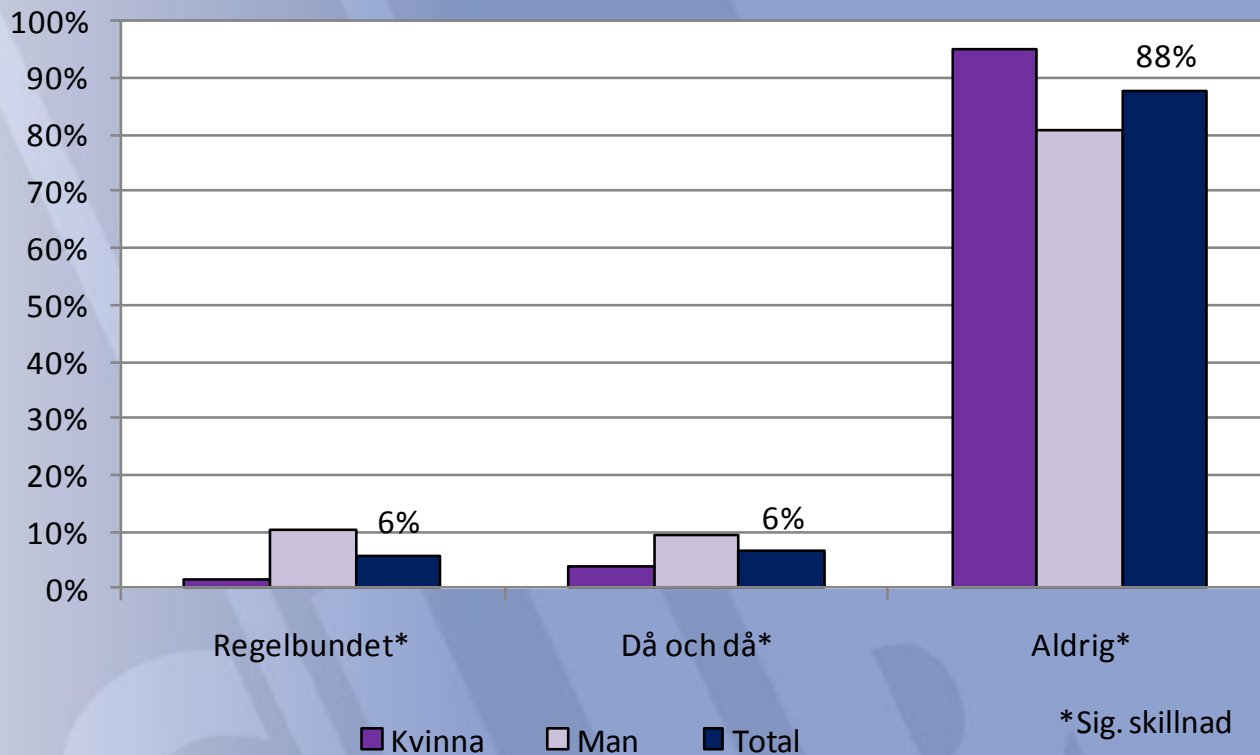
Totalt inkom 651 svar, vilket gav en svarsprocent på 64. Svaren har viktats, så att svaren bättre motsvarar fördelningen inom rampopulationen vad gäller kön, ålder och region.

Röker du?

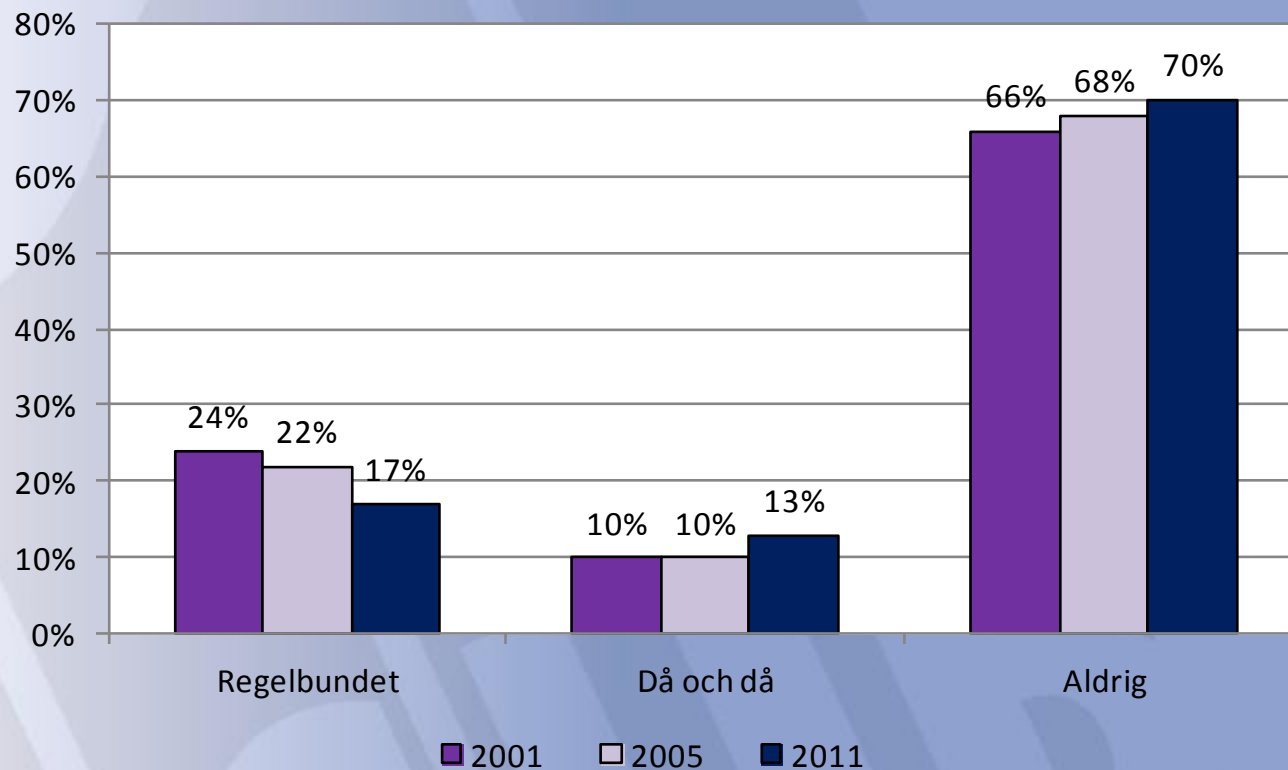
- Männen röker i större utsträckning än kvinnorna: 15 % av männen röker regelbundet jämfört med 9 % av kvinnorna.
- Av ungdomarna (18-24 år) röker 10 % regelbundet och 25 % då och då.
- Svarande med högsta utbildning på grundskolenivå röker regelbundet i större utsträckning (24 %) jämfört med svarande med universitets- eller högskoleutbildning (5 %).

Snusar du?

- 12 % av de svarande snusar, 6% då och då och 6 % regelbundet
- En större andel män snusar: 10% av männen snusar regelbundet jämfört med 1 % av kvinnorna.
- Speciellt många svarande i åldern 18-39 snusar (då och då eller regelbundet) 22-24 % jämfört med endast 3 % av 60-69-åringarna.

Röker och/eller snusar du?

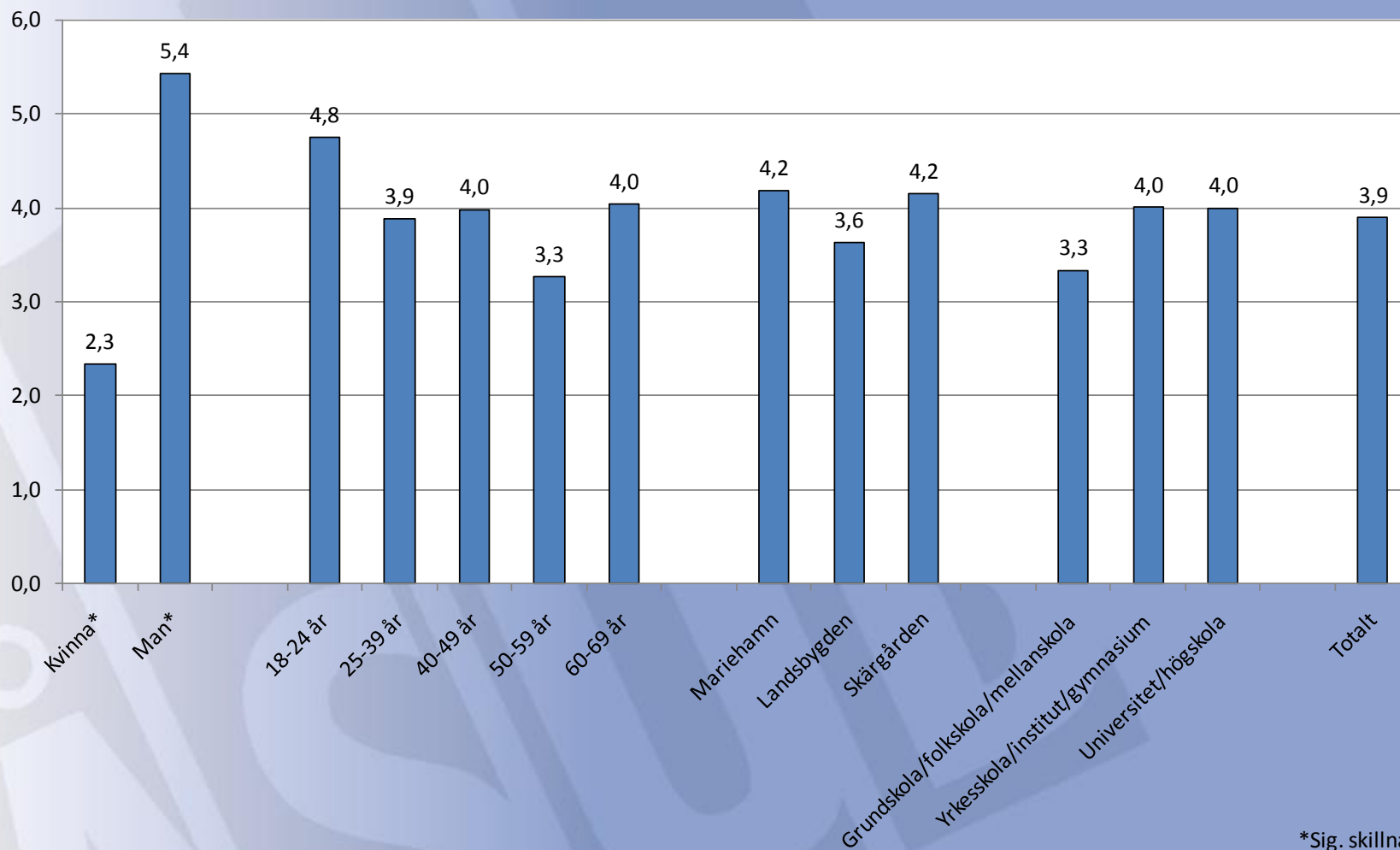
- Andelen svarande som röker/snusar regelbundet har sjunkit, medan andelen svarande som röker/snusar då och då har ökat något.
- Även andelen ungdomar som röker/snusar regelbundet har minskat från 33 % år 2001 till 26 % år 2005 och 18 % år 2011. Däremot har andelen ungdomar som röker/snusar då och då ökat de senaste tio åren, från 12 % till hela 22 % år 2011.

Uppskattad alkoholkonsumtion per invånare

- I enkäten ställdes frågor om hur ofta och hur mycket öl, vin, starkvin och starka alkoholdrycker de svarande brukar dricka.
- På basen av dessa svar kan den årliga alkoholkonsumtionen per svarande uppskattas till nästan 4 liter 100-procentig alkohol (4,1 liter 1995, 3,6 liter 2001, nästan 4 liter 2005).
- Att beräkna alkoholkonsumtion är dock en stor utmaning, eftersom alkoholvanor ofta är ett känsligt område och det är svårt att ge en korrekt beskrivning av hur ofta och hur mycket man dricker.
- Med hjälp av olika metoder kan man dock mycket grovt uppskatta den verkliga årliga alkoholkonsumtionen till runt 8 liter 100-procentig alkohol per ålänning, vilket är lägre än alkoholkonsumtionen i Finland men något högre än den i Sverige.
- Även i 2001- och 2005-års undersökningar uppskattade man den totala årliga alkoholkonsumtionen till runt 8 liter.
- Resultaten som följer gällande alkoholkonsumtion är baserade på enkätsvaren.

Genomsnittlig årlig alkoholkonsumtion

Liter 100-procentig alkohol/svarande/år

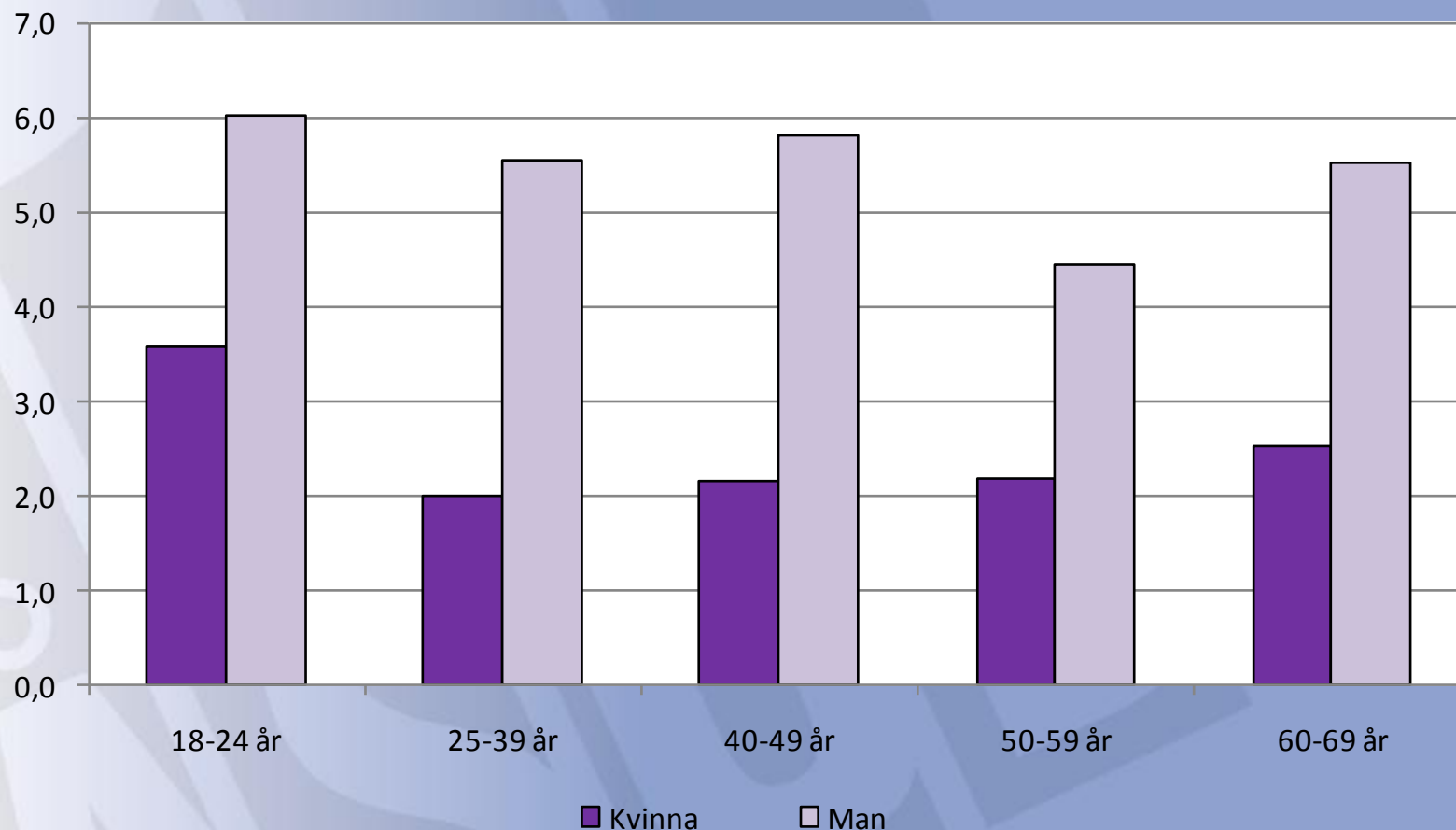

*Sig. skillnad

På basen av enkätsvaren kan den årliga alkoholkonsumtionen per svarande uppskattas till 3,9 liter 100-procentig alkohol.

Genomsnittlig årlig alkoholkonsumtion

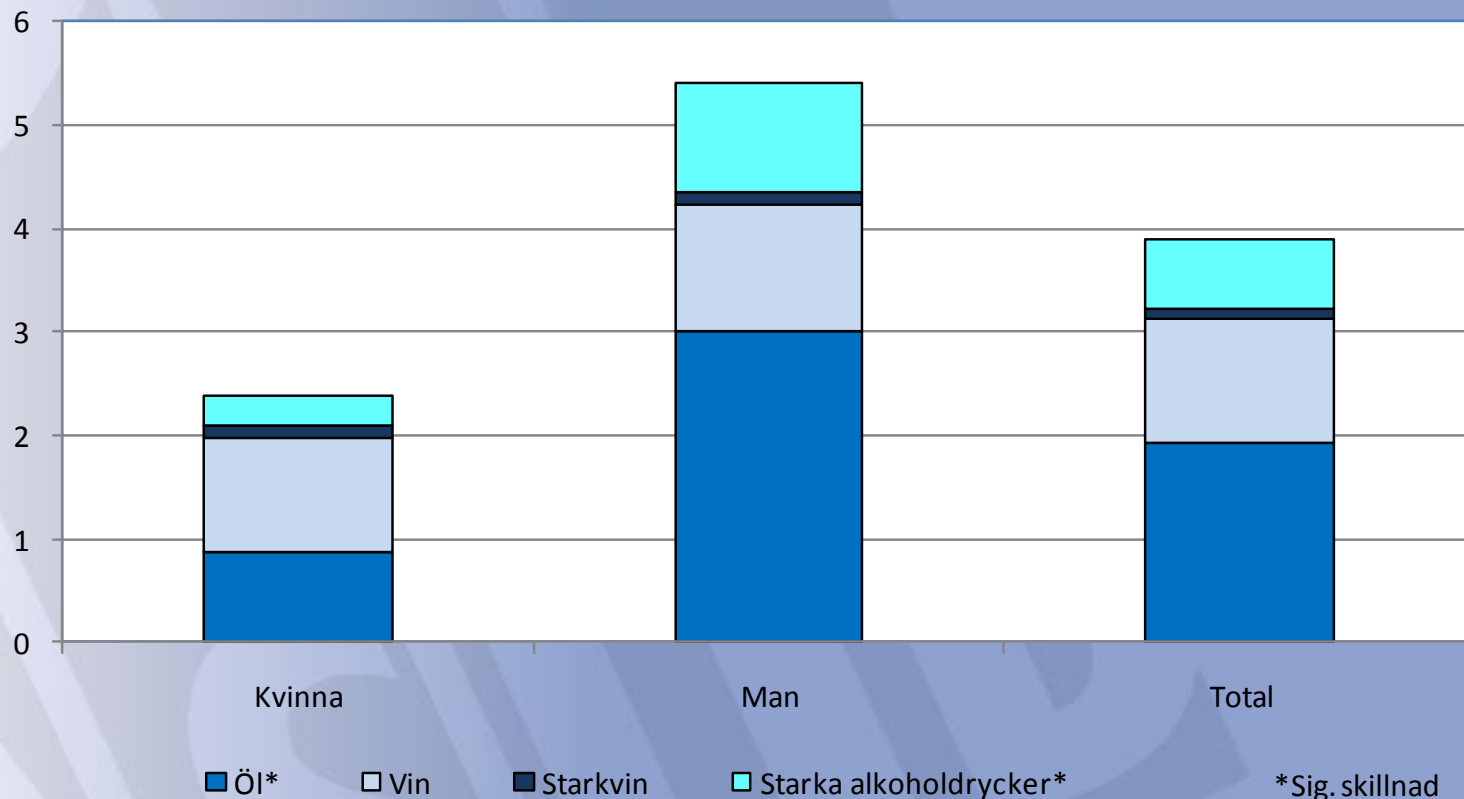
Liter 100-procentig alkohol/svarande/år

Kvinnor och män i den yngsta åldersgruppen har den högsta alkoholkonsumtionen (3,6 liter bland de unga kvinnorna och 6,0 liter bland de ungamännen)

Genomsnittlig årlig alkoholkonsumtion

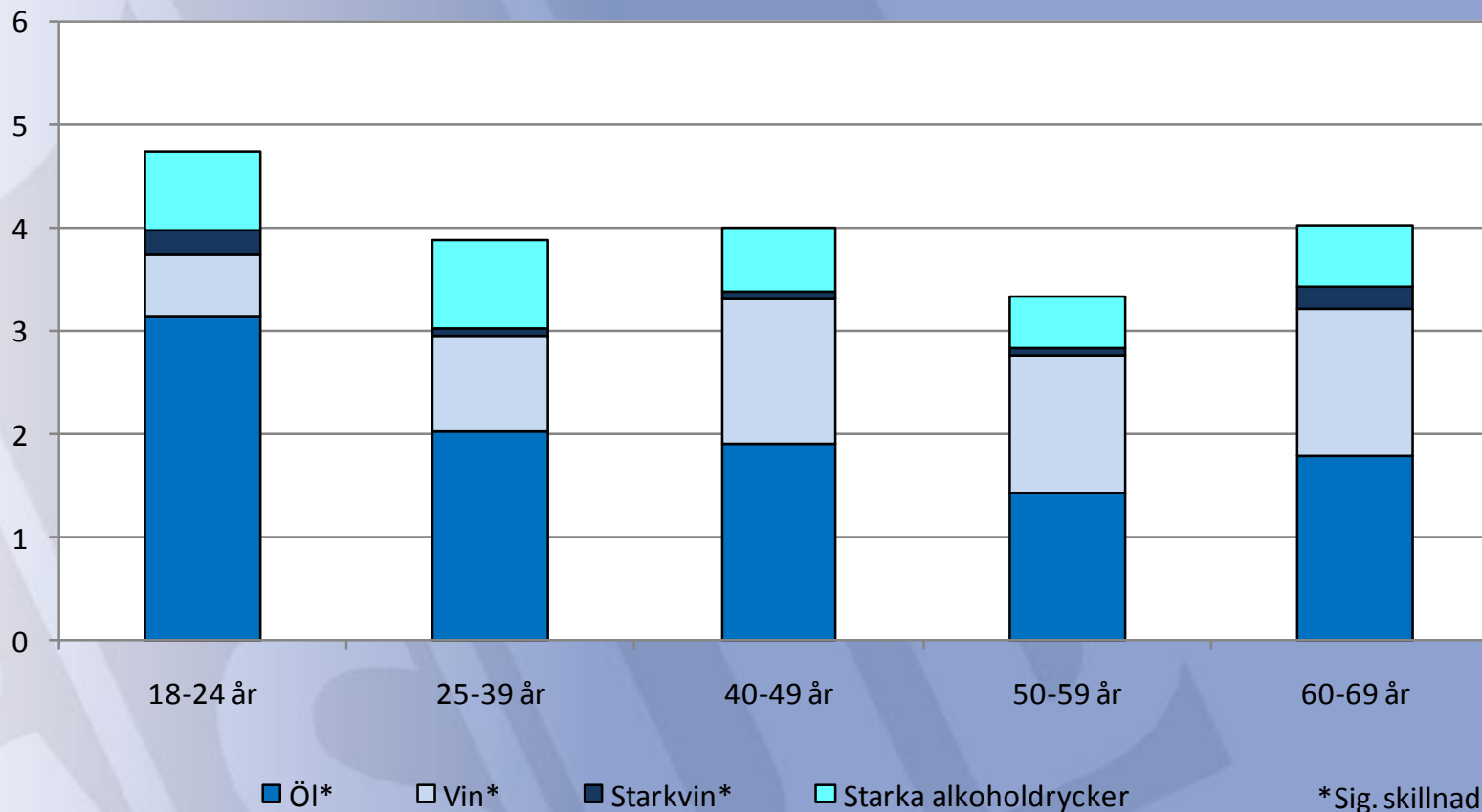
Liter 100-procentig alkohol/svarande/år

- Öl stod för hälften av de svarandes totala konsumtion mätt i liter 100-procentig alkohol, vin för 30 %, starka alkoholdrycker för 17 % och starkvin för 3 %.
- De åländska männens alkoholkonsumtion var betydligt högre än kvinnornas och detta gällde speciellt konsumtionen av öl och starka alkoholdrycker.

Genomsnittlig årlig alkoholkonsumtion

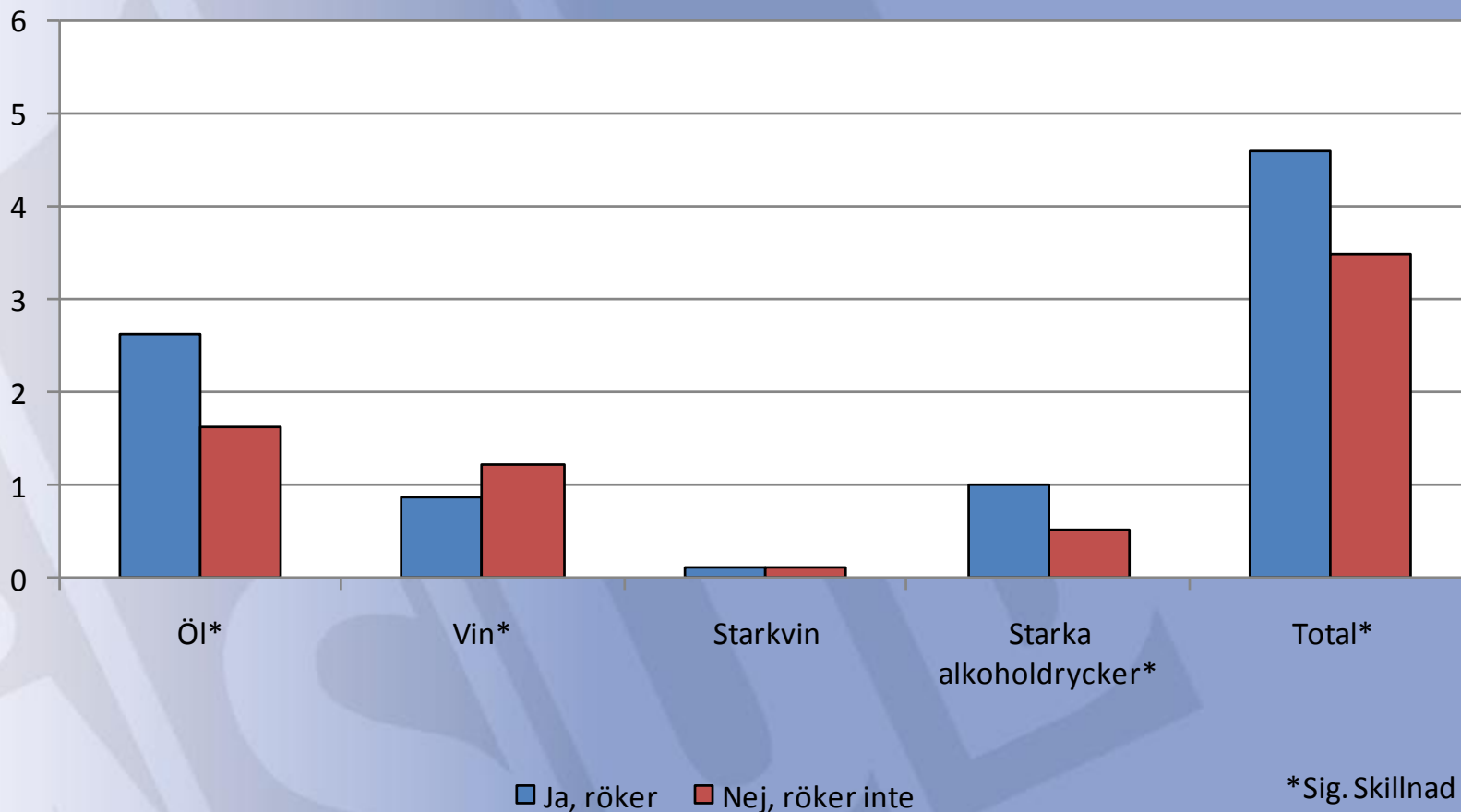
Liter 100-procentig alkohol/svarande/år

Inte några signifikanta skillnader mellan de olika åldersgruppernas totala konsumtion av alkohol, men den yngsta åldersgruppen drack mer öl och starkvin, men mindre vin jämfört med de äldre åldersgrupperna.

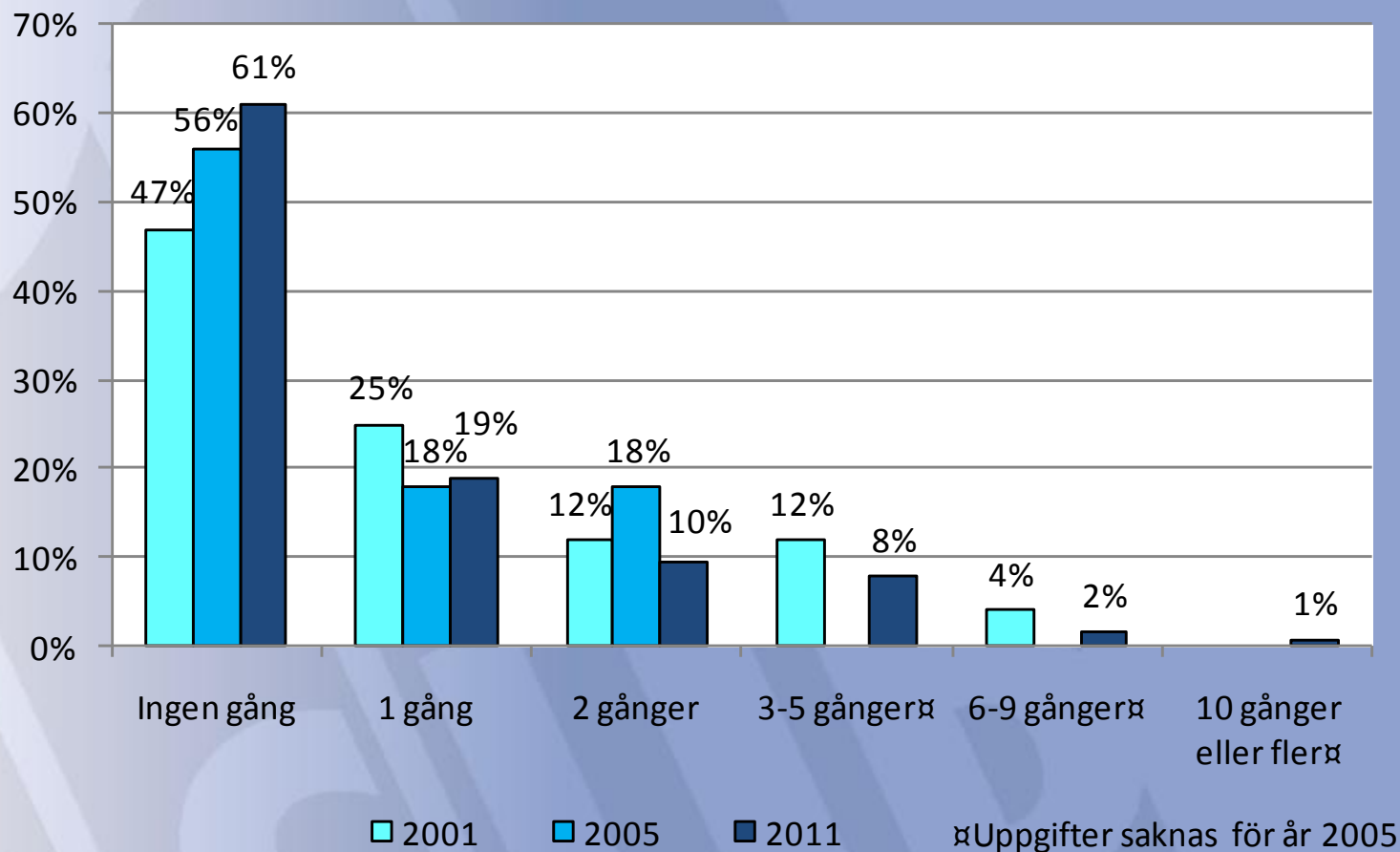
Genomsnittlig årlig alkoholkonsumtion

Liter 100-procentig alkohol/svarande/år

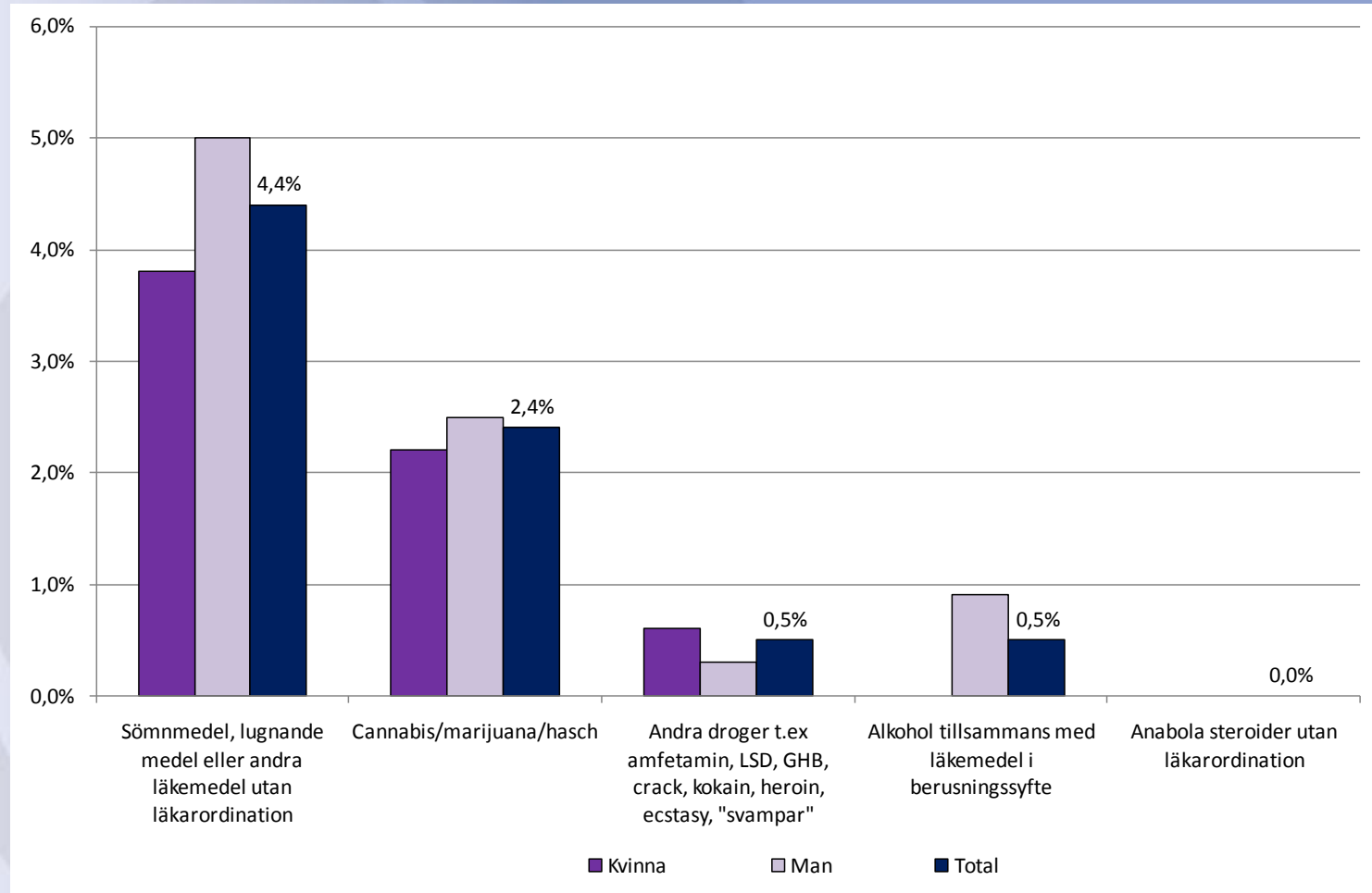
- Rökarnas totala alkoholkonsumtion är större än icke rökarnas.
- De som inte röker dricker i snitt mer vin, medan de som röker i snitt dricker mer öl och starka alkoholdrycker.

Hög alkoholkonsumtion vid ett tillfälle

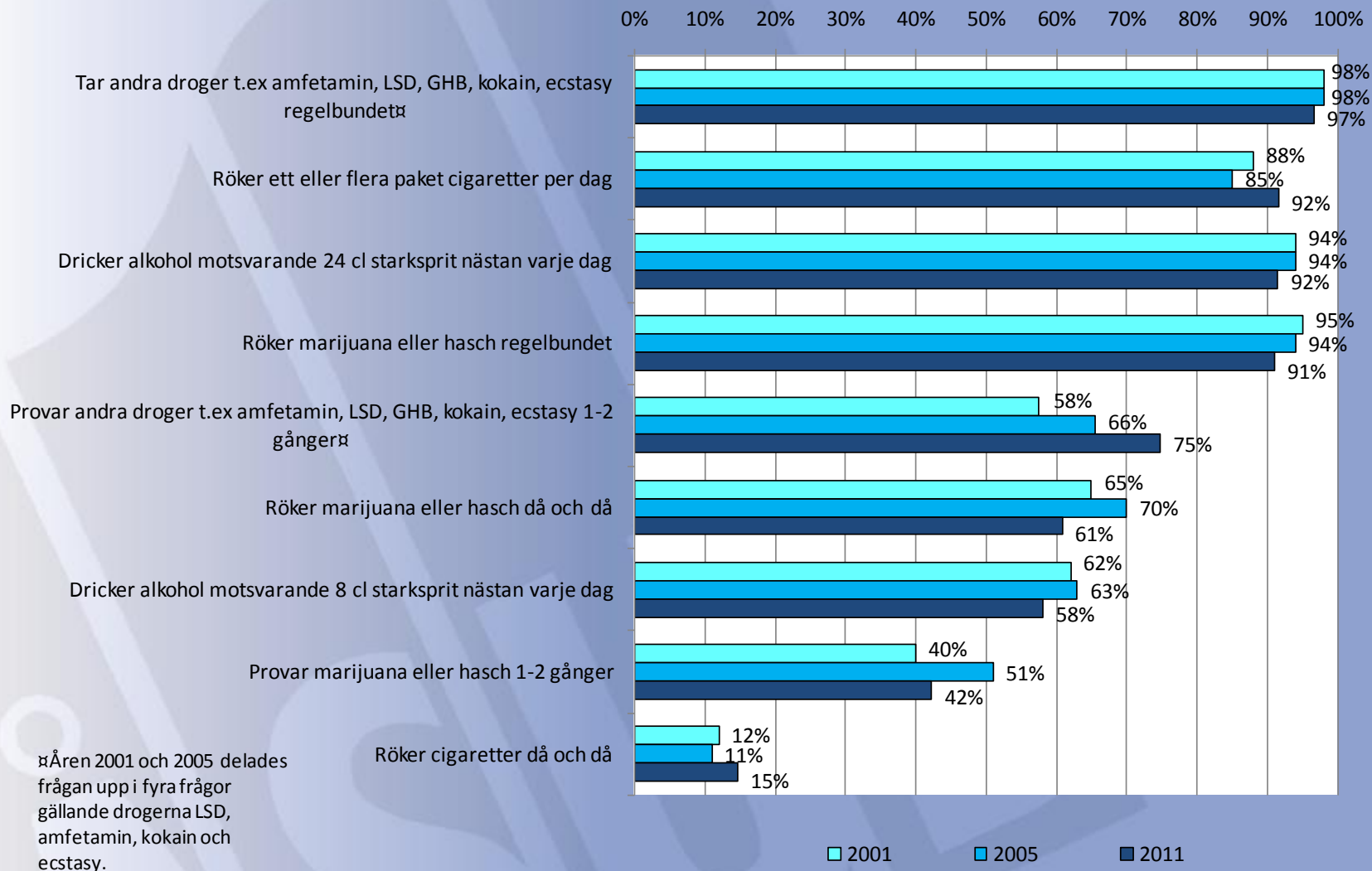
• Andelen som uppgav att de inte har druckit en alkoholmängd motsvarande 24 cl starksprit den senaste månaden har ökat från 47 % år 2001 till 61 % år 2011.

Användning av rusmedel (minst en gång 5 åren)

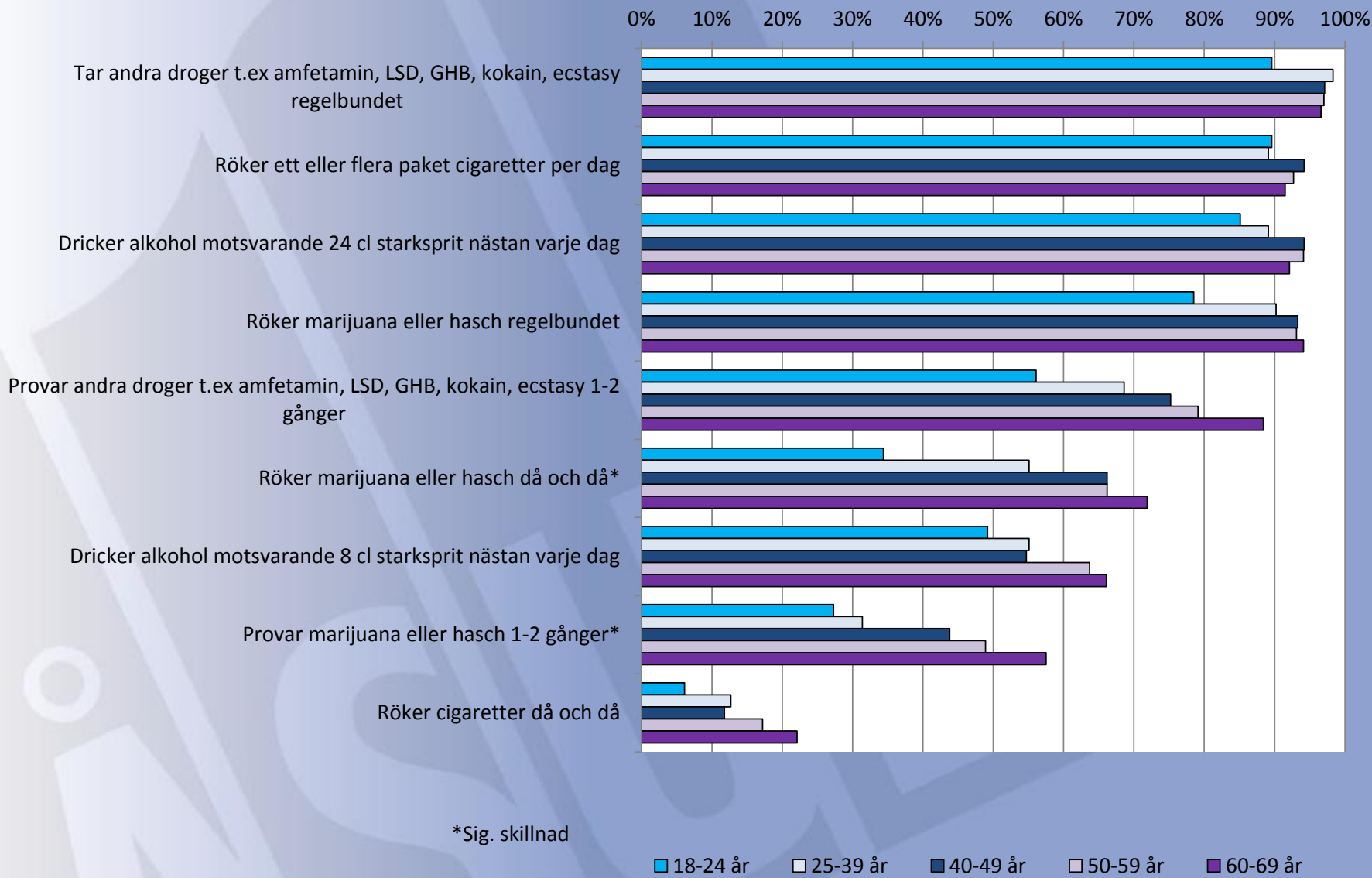
- 96-100 % av de svarande hade kryssat för att de aldrig använt rusmedlen senaste 5 åren.
- Ungdomar har i större utsträckning än äldre minst en gång provat på åtminstone ett av de uppräknade rusmedlen. Detsamma gäller rökare.
- Svarande som använt rusmedlen har även konsumerat mera alkohol jämfört med de som inte använt rusmedlen de senaste fem åren.

Andelen svarande som tror att det medför stor risk:

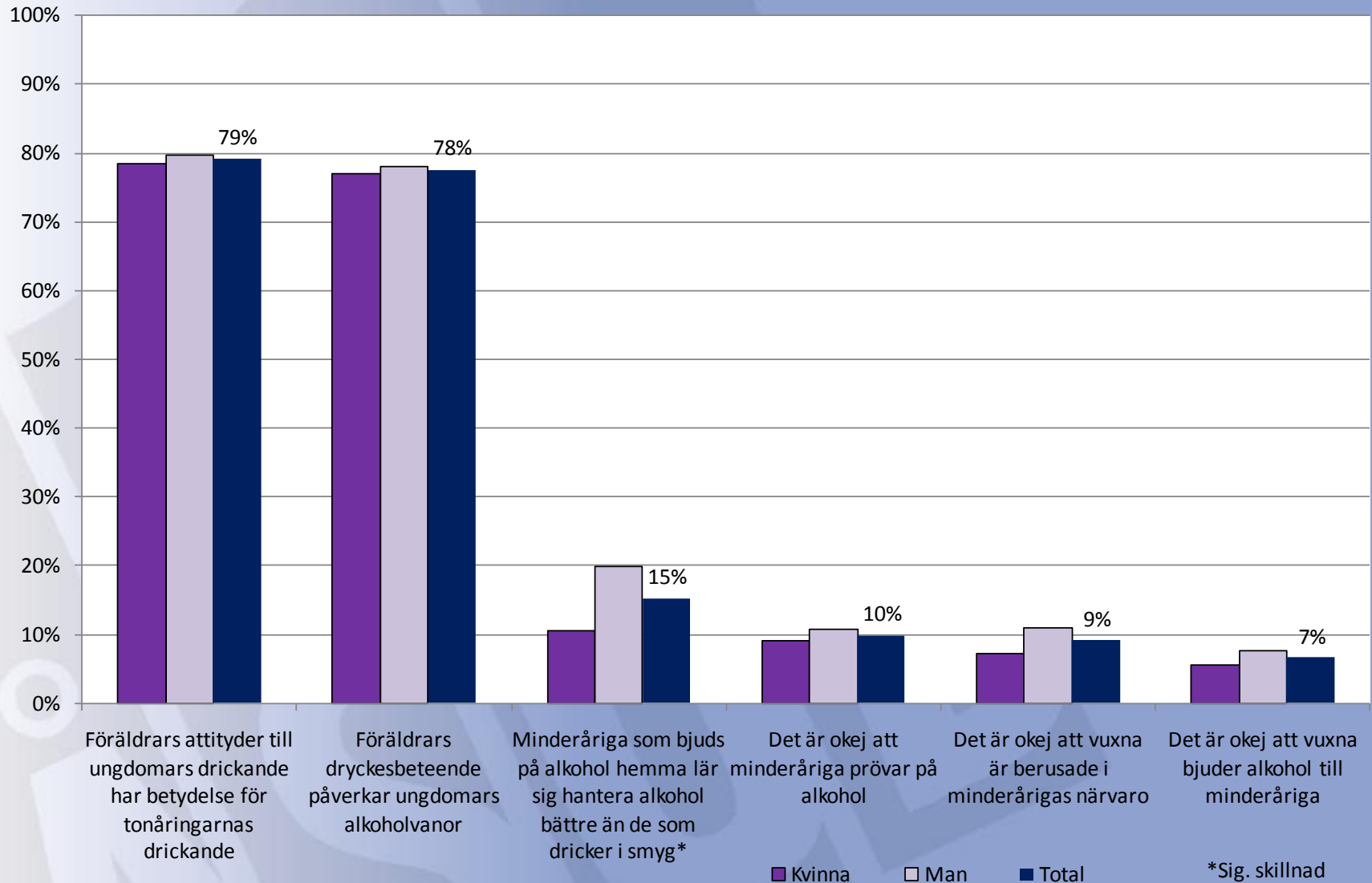
- Största andelen svarande tror nu liksom tidigare att användningen av tyngre droger medför en stor risk för människors hälsa.
- Större andel tror år 2011 att riskerna är stora om man provar tyngre droger.

Andelen svarande som tror att det medför stor risk:

Andelen svarande som tycker att det medför en stor risk tenderar att stiga med åldern och detta gäller speciellt att prova marijuana eller röka marijuana då och då.

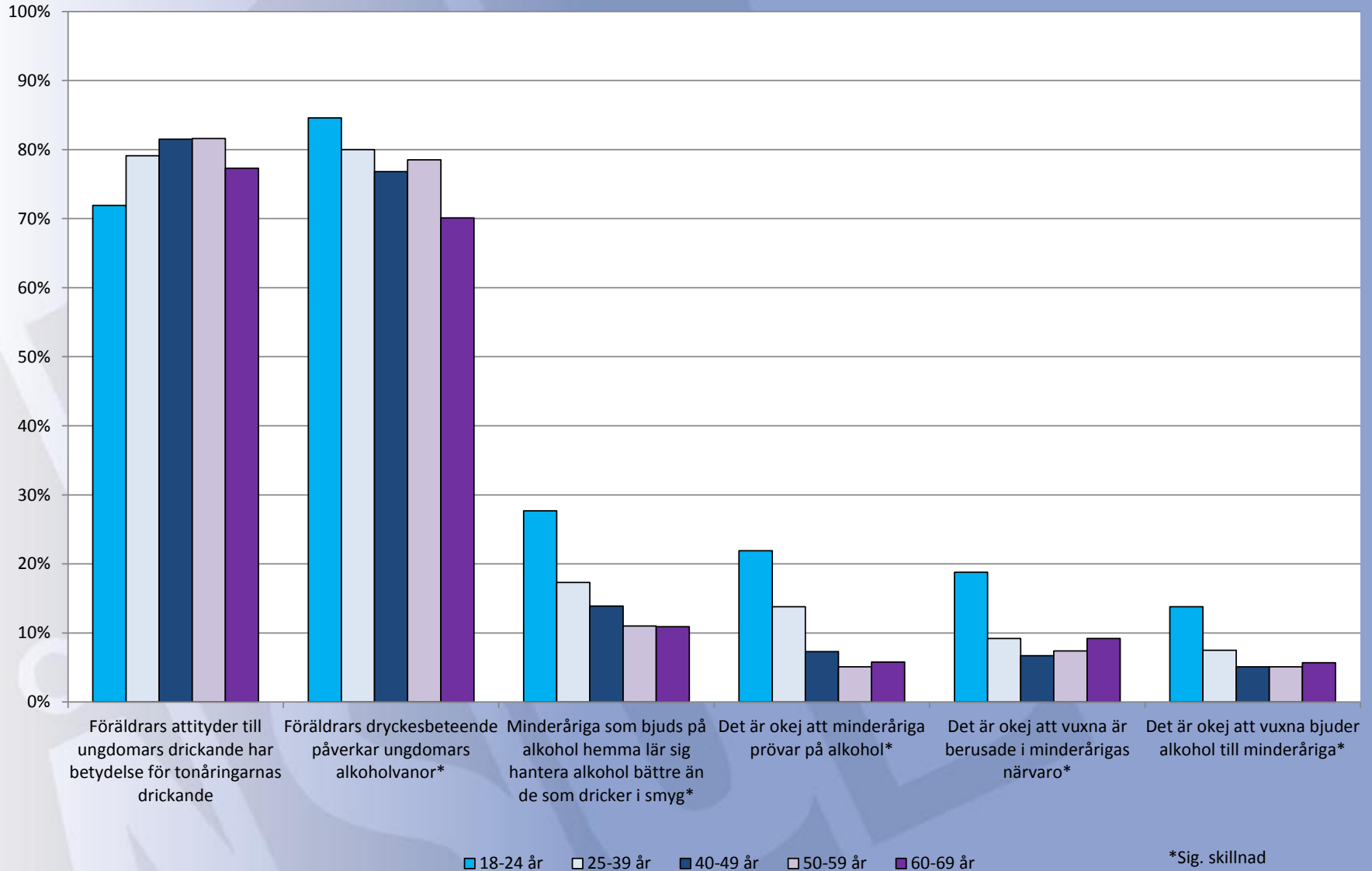
Andelen som är av samma åsikt

•15 % höll med om att "Minderåriga som bjuds på alkohol hemma lär sig hantera alkohol bättre än de som dricker i smyg".

•Endast 7 % tycker att det är okej att vuxna bjuder alkohol till minderåriga.

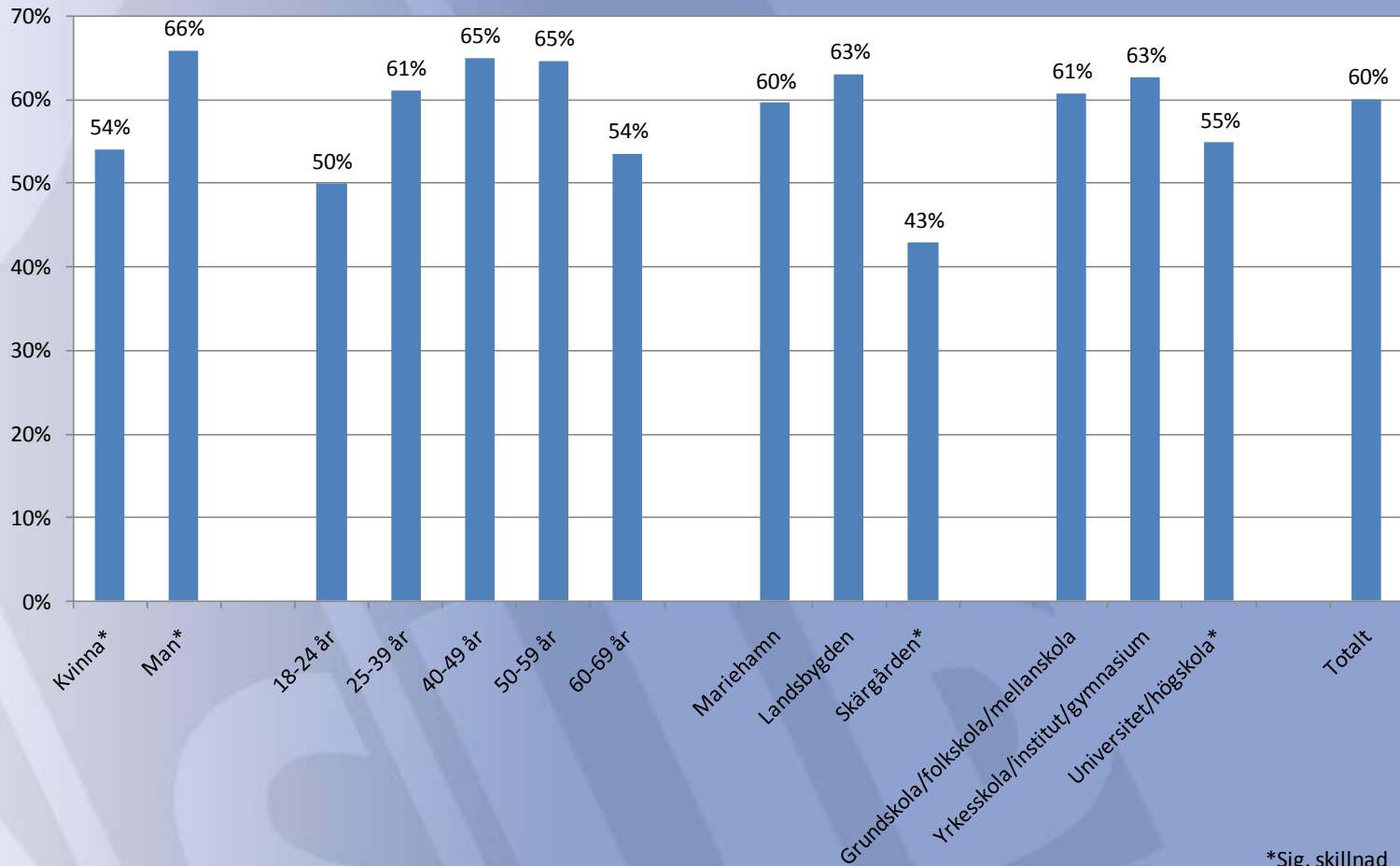
Andelen som är av samma åsikt

Ungdomar har i större utsträckning varit av samma åsikt gällande påståendena förutom "Föräldrars attityder till ungdomars drickande har betydelse..."

Spelat om pengar det senaste året

Andel av de svarande

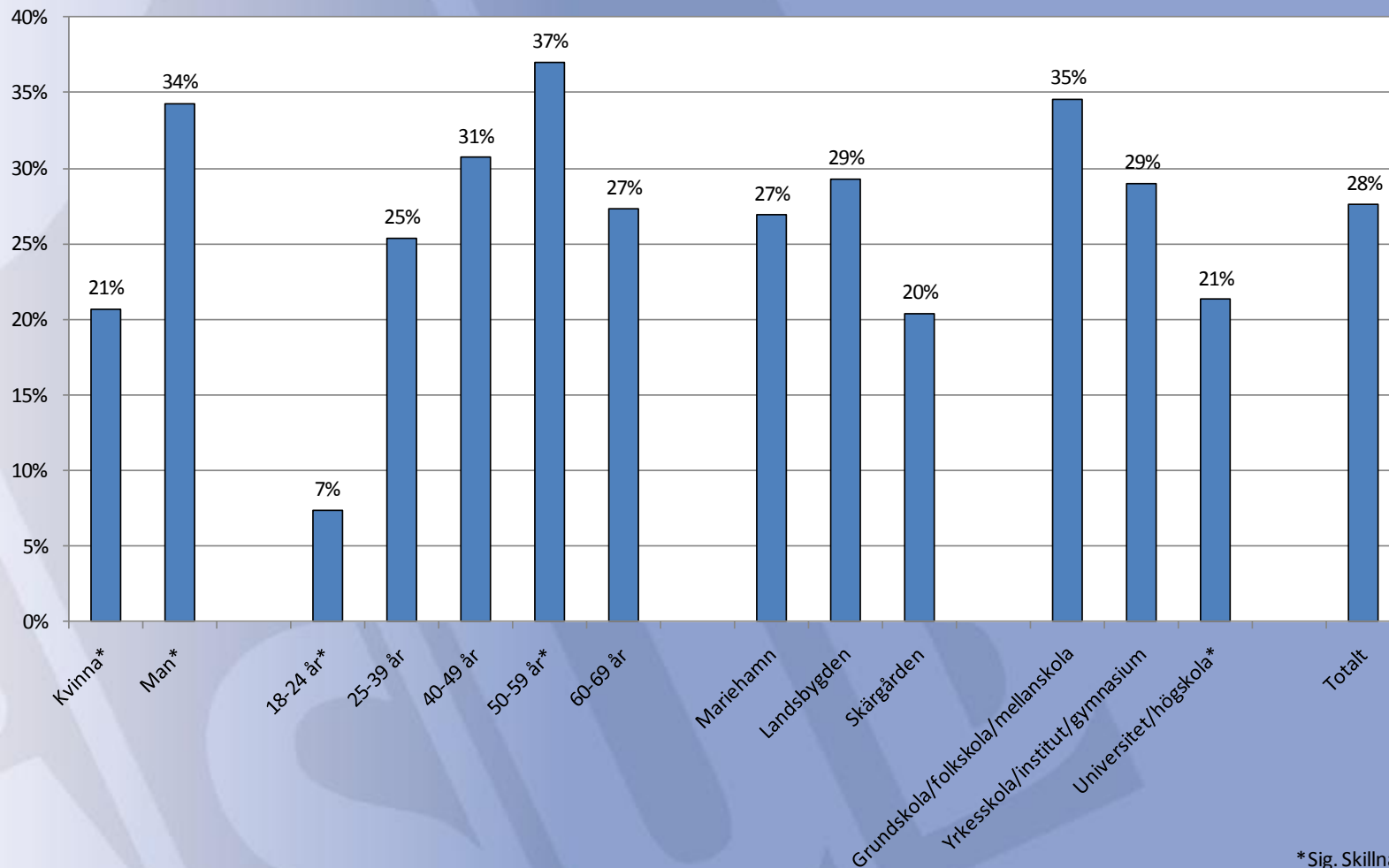

*Sig. skillnad

- En större andel män hade spelat, medan en mindre andel skärgårdsbor och svarande med högskoleutbildning hade spelat om pengar det senaste året.
- Det verkar som om rökare (68 %) och snusare (72 %) i större utsträckning spelar jämfört med dem som inte gör det (58 % vardera).
- De som spelat verkar ha en något högre genomsnittlig alkoholkonsumtionen än de som inte gjort det.

Spelat om pengar den senaste veckan

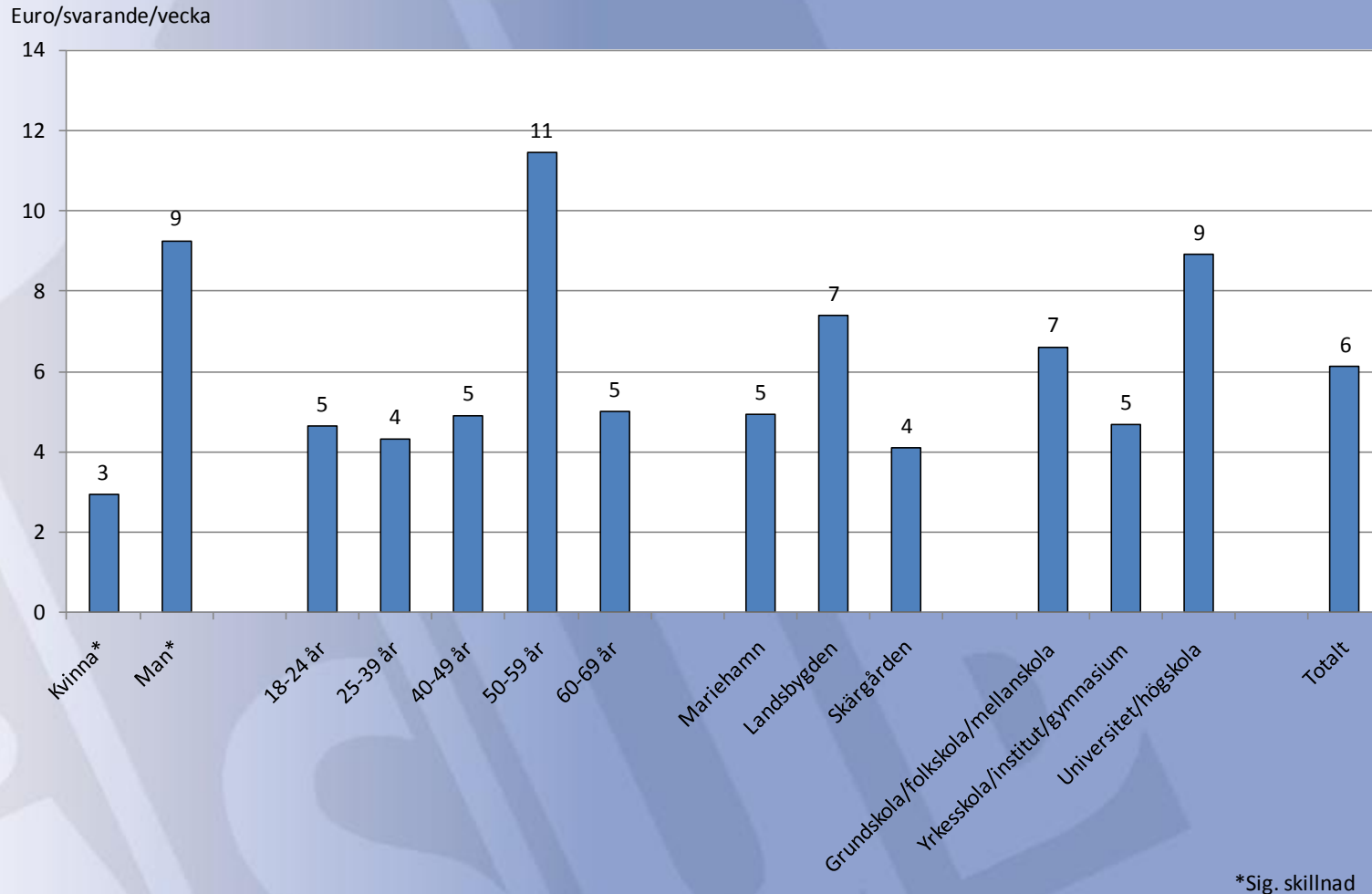
Andelen av de svarande

*Sig. Skillnad

- 28 procent av alla svarande hade spelat den senaste veckan.
- Männerna och 50-59-åringarna i större utsträckning, medan endast 7 procent av ungdomarna.
- Det förekom även signifikanta skillnader mellan de svarandes utbildningsnivå, ju högre utbildning desto mindre andel hade satsat pengar på spel den senaste veckan.

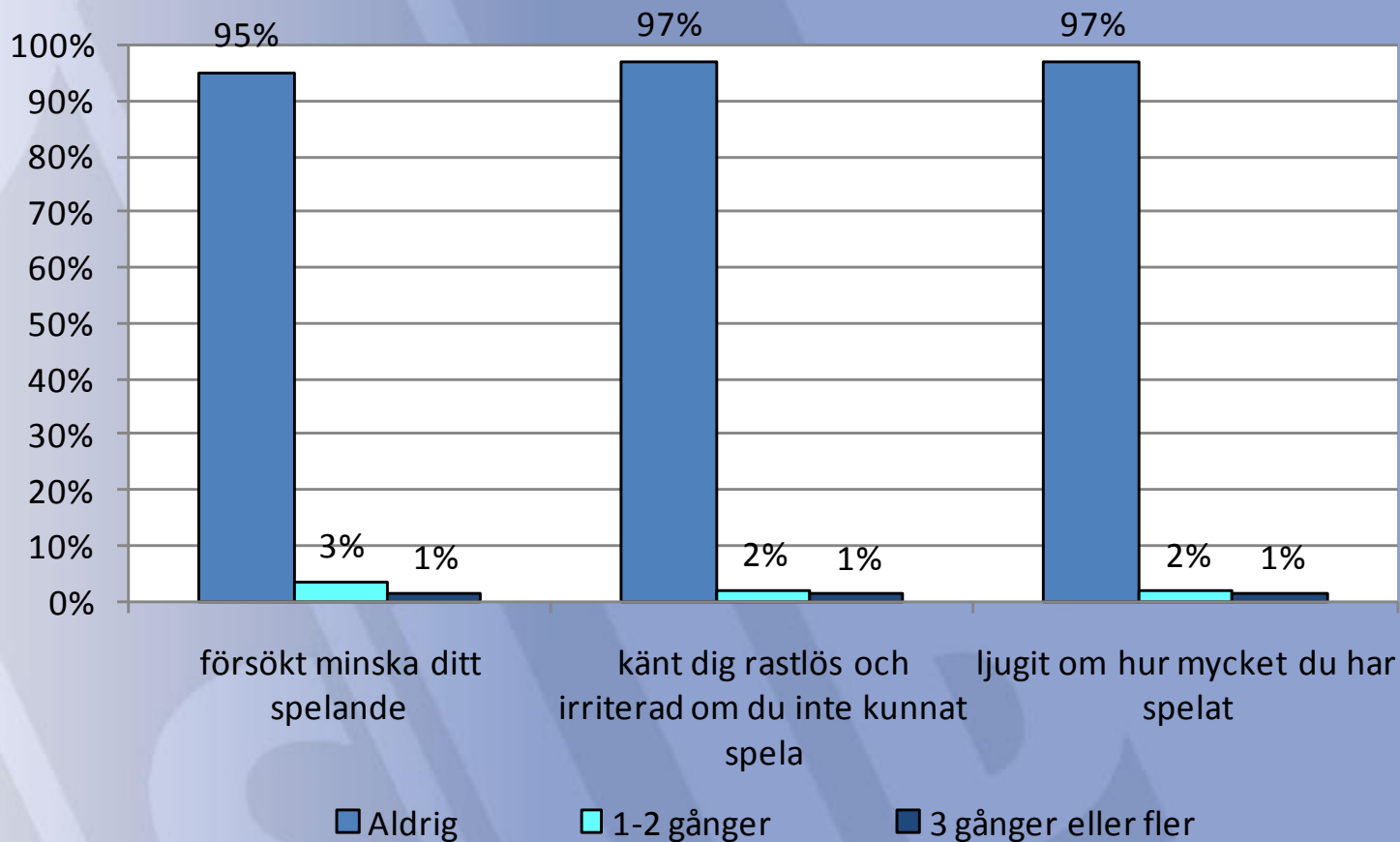
Hur mycket har du satsat den senaste veckan?

Det genomsnittliga spelet fördelat på alla svarande var 6 euro/svarande/vecka. Männens spelat för signifikant mer än kvinnorna.

Riskabla spelvanor

Andelen svarande

Bland alla svarande kan man anta att 3 % (21 st) har riskabla spelvanor: nästan 6 % av männen och 1 % av kvinnorna.

Riskabla spelvanor och spelberoende

- Enligt den svenska folkhälsoenkäten har cirka 3 % av befolkningen riskabla spelvanor: 2 % av kvinnorna och 4 % av männen.
- Enligt en finsk folkhälsoundersökning om finländarnas spelproblem från år 2007 har 3 % problem med att kontrollera sitt spelbeteende, av vilka var tredje har grava problem.

Ett par kommentarer av åländska svarande:

”Spelberoende bland unga är ett stort problem. Dataspel är beroendeframkallande! Unga behöver få hjälp för att minska spelandet innan de blir beroende och fjärras från verkligheten.”

”I undersökningen gällande spelvanor tittar ni endast om det satsats pengar men spelberoende /internetberoende är nog bredare än så.”

A large, stylized logo for 'ASUB' is positioned in the background, tilted at an angle. The letters are dark blue with a lighter blue outline, set against a gradient background that transitions from light blue on the left to a darker blue on the right.

www.asub.ax

maria.rundberg@asub.ax